

Základní škola Ústí nad Labem, Školní náměstí 100/5, příspěvková organizace



# Školní vzdělávací program

ŠVP pro školní družinu

č.j.: 284/ZŠPř/2017

# Obsah

1	Identifikační údaje.....	1
1.1	Název ŠVP.....	1
1.2	Údaje o školní družině.....	1
1.3	Zřizovatel.....	1
1.4	Platnost dokumentu.....	1
2	Charakteristika školní družiny.....	2
2.1	Popis ekonomických podmínek.....	2
2.2	Materiální, prostorové, technické a jiné podmínky školní družiny.....	2
2.3	Provoz školní družiny.....	2
2.4	Podmínky přijímání uchazečů, průběhu a ukončování vzdělávání.....	2
2.4.1	Kritéria přijetí.....	3
2.4.2	Pozdní vyzvedávání, nevyzvednutí účastníka.....	4
3	Dokumentace školní družiny.....	4
4	Pravidla vzájemných vztahů se zaměstnanci ve školní družině.....	4
5	Formy vzdělávání.....	4
6	Cíle vzdělávání.....	5
7	Výchovné a vzdělávací strategie.....	5
7.1	Kompetence k učení.....	5
7.1.1	Kompetence k řešení problémů.....	6
7.1.2	Kompetence komunikativní.....	6
7.1.3	Kompetence sociální a interpersonální.....	6
7.1.4	Kompetence činností a občanské.....	7
7.1.5	Kompetence pracovní a trávení volného času.....	7
8	Podmínky pro činnost dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí mimořádně nadaných	7
9	Zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví.....	7
9.1	Podmínky pro hygienické a bezpečné působení v ŠD.....	8
9.2	Psychosociální podmínky.....	8
10	Vzdělávání ve školní družině.....	9
10.1	Obsah vzdělávání.....	10
10.1.1	Délka a časový plán.....	10
11	Hodnocení a autoevaluace.....	12
11.1	Vnitřní evaluace:.....	12
11.2	Vnější evaluace.....	12
11.3	Techniky a metody.....	12

# 1 Identifikační údaje

## 1.1 Název ŠVP

**NÁZEV ŠVP:** Školní vzdělávací program pro školní družinu

## 1.2 Údaje o školní družině

**NÁZEV:** Školní družina při Základní škole Ústí nad Labem, Školní náměstí 100/5, příspěvková organizace

**ADRESA ŠKOLY:** Školní náměstí 100/5, 400 01 Ústí nad Labem

**JMÉNO ŘEDITELE ŠKOLY:** Mgr. Bc. Martin Košnar

**KONTAKT:** email: zspredlice@ustipost.cz; web: www.zspredlice.cz; telefon: 475 600 054

**IČO:** 44553412

**IZO ŠKOLY:** 102 517 274

**IZO ŠKOLNÍ DRUŽINY:** 116900369

**RED-IZO:** 600085767

**KOORDINÁTOŘI TVORBY ŠVP:** Mgr. Ivana Michňová, Mgr. Lenka Nováková

## 1.3 Zřizovatel

**NÁZEV ZŘIZOVATELE:** Statutární město Ústí nad Labem

**ADRESA ZŘIZOVATELE:** Magistrát města Ústí nad Labem, Velká Hradební 2336/8,  
401 00 Ústí nad Labem

**KONTAKTY:** telefon: 475 271 111

## 1.4 Platnost dokumentu

**PLATNOST OD:** 1. 9. 2018

.....  
ředitel školy  
Mgr. Bc. Martin Košnar

.....  
razítko školy

## **2 Charakteristika školní družiny**

Školní družina pracuje jako součást základní školy. Školní družina je tvořena jedním oddělením a je naplňována do počtu 25 účastníků. Při zápisu jsou upřednostňovány děti nižších ročníků.

Činnost školní družiny je součástí vzdělávací soustavy a směřuje k rozvíjení schopností, dovedností a znalostí – k rozvoji kompetencí. Jsou rozvíjeny prostřednictvím volnočasových aktivit založených na zájmech dětí.

### **2.1 Popis ekonomických podmínek**

Provoz i mzdy jsou hrazeny z rozpočtu školy, poplatků za zájmové vzdělávání ve ŠD se nevybírání.

### **2.2 Materiální, prostorové, technické a jiné podmínky školní družiny**

Školní družina je umístěna v budově školy, ve třídě přípravného ročníku.

ŠD disponuje velkým množstvím didaktických pomůcek, knih i hraček. Účastníci mohou využívat ke své činnosti obrázkové materiály, audiovizuální pomůcky, rozličné hudební nástroje (bubínky, triangly, flétny) či didaktické a jiné hry (puzzle, mozaiky, domino).

Účastníci mohou využívat i další prostory školy, což se týká především knihovny, učebny s interaktivní tabulí, tělocvičny, školních pozemků atd.

### **2.3 Provoz školní družiny**

Činnost ŠD probíhá od září do června. Provoz je zajišťován denně od 11.40 hodin do 15.00 hodin a to jednou kvalifikovanou vychovatelkou.

ŠD navštěvují účastníci prvního stupně školy a přípravného ročníku.

### **2.4 Podmínky přijímání uchazečů, průběhu a ukončování vzdělávání**

O přijetí účastníka do školní družiny rozhoduje ředitel školy na základě řádně vyplněného zápisního lístku. Pobyt účastníka ve školní družině není nárokový a školní družina může být naplněna maximálně do celkové výše její kapacity, která je 25 účastníků.

Žák není automaticky přijat do školní družiny po odevzdání zápisního lístku, ale v souladu s volnou kapacitou.

O přijetí účastníka budou informováni jeho zákonní zástupci v průběhu prvního týdne měsíce září.

Nastane-li skutečnost, že zájem o přijetí účastníka do školní družiny je vyšší, než umožňuje celková kapacita školní družiny, rozhoduje ředitel školy o přijetí účastníka do školní družiny na základě následujících kritérií.

## 2.4.1 Kritéria přijetí

1. Přednostně se přijímají děti 0. ročníku a žáci 1. a 2. třídy, kteří mají zaměstnané oba rodiče (škola může požadovat potvrzení o zaměstnání).
2. Žáci 3. a 4. třídy budou přijati do školní družiny, pokud toto přijetí nadále umožní kapacita školní družiny a za předpokladu, že mají zaměstnané oba rodiče (škola může opět požadovat potvrzení o zaměstnání). Pokud převýší počet přihlášek těchto žáků kapacitu školní družiny, bude upřednostněn sourozenec účastníka z 1. nebo 2. ročníku, který již družinu navštěvuje.
3. Žáci, kteří dojíždějí z místa trvalého pobytu, mají nárok na přijetí do školní družiny přednostně.
4. Do školní družiny v případě převýšení její kapacity nebudou přijímáni účastníci, jejichž rodiče jsou nezaměstnaní (alespoň jeden z nich), matka je na mateřské dovolené a účastníci, kteří plně nevyužívají provozní dobu školní družiny a pravidelně nebo často odcházejí ze školní družiny ihned po obědě.
5. V případě, že se v průběhu školního roku do školní družiny bude hlásit nový účastník, který bude plně využívat služeb školní družiny, může dojít k vyřazení jiného účastníka z docházky do školní družiny, pokud se změní podmínky a nebude splňovat daná kritéria.
6. Do školní družiny nemusí být přijat účastník, který v minulých letech závažným způsobem porušil řád školní družiny.
7. Žáci 5. tříd budou přijati do školní družiny pouze v případě volné kapacity.

Každý účastník, který navštěvuje ŠD, se stravuje ve školní jídelně a musí mít zaplacené obědy. Obědy je nutné zaplatit včas na další týden. Pitný režim ve školní družině je zajištěn ze školní jídelny.

Součástí přihlášky k činnosti družiny je sdělení zákonných zástupců účastníků o rozsahu docházky a způsobu odchodů účastníků z družiny (v doprovodu rodičů, sourozence, popřípadě sám). Každá změna (bydliště, tel. číslo, čas a podmínky odchodu domů či vyzvednutí účastníka) musí být vychovatelce nahlášena. Rovněž odhlášení účastníka ze ŠD.

Prázdninový provoz pro nedostatečný zájem nezajišťujeme.

Zákonný zástupce může své dítě odhlásit ze školní družiny kdykoliv v průběhu školního roku na základě písemné žádosti.

Ředitel školy může rozhodnout o vyloučení účastníka ze ŠD v těchto případech:

- 1) pokud tento účastník soustavně nebo nějakým významným projevem porušuje kázeň a pořádek
- 2) ohrožuje zdraví a bezpečnost svou nebo ostatních
- 3) dlouhodobě bezdůvodně nenavštěvuje ŠD
- 4) v případě porušení vnitřního řádu ze strany rodičů (opakované nevyzvednutí dítěte po ukončení odpolední ŠD)

## **2.4.2 Pozdní vyzvedávání, nevyzvednutí účastníka**

V případě nevyzvednutí účastníka do konce provozní doby ŠD se vychovatelka telefonicky spojí s rodiči účastníka či dalšími uvedenými osobami v přihlášce do ŠD a vyčká s dítětem jejich příchodu.

Pokud není možné rodiče kontaktovat, po domluvě s vedením školy požádá o spolupráci odbor sociální a právní ochrany dětí, případně Policii ČR.

Při opakovaném pozdním vyzvedávání účastníka ze ŠD upozorní vychovatelka vedení školského zařízení a účastník může být z družiny vyloučen.

## **3 Dokumentace školní družiny**

Dokumentace je vedena vychovatelkou a obsahuje třídní knihu, evidenci o docházce.

## **4 Pravidla vzájemných vztahů se zaměstnanci ve školní družině**

1. Vychovatelka školní družiny je v pravidelném kontaktu s třídními učiteli a se zákonnými zástupci, úzce s nimi spolupracuje.
2. Na začátku školního roku jsou zákonní zástupci seznámeni s vnitřním řádem školní družiny.
3. Vychovatelka se zúčastňuje pedagogických rad školy, v případě potřeby třídních schůzek, aby bylo možno včas a účelně reagovat na podněty a připomínky týkající se školní družiny.
4. Vnitřní řád školní družiny a školní vzdělávací program jsou zákonným zástupcům přístupny k nahlédnutí u vychovatelky a v ředitelně školy.

## **5 Formy vzdělávání**

### **1. Pravidelné**

výchovná, vzdělávací a zájmová činnost, každodenní činnost v odděleních ŠD, zájmové útvary zřizované ŠD pro přihlášené účastníky ŠD

### **2. Příležitostné**

výchovná, vzdělávací, zájmová a tematická činnost, slavnosti, sportovní soutěže, tvoření. Základem účastníků jsou přihlášení žáci ŠD.

### **3. Individuální**

vytváření podmínek a podpora zdravotně nebo sociálně znevýhodněných žáků ve spolupráci s rodiči nebo jejich zákonnými zástupci, s využitím poradenské pomoci školy nebo jiných poradenských zařízení

#### 4. Spontánní

jsou zahrnuty do denního režimu oddělení školní družiny (ranní hry, odpolední klidové činnosti, aktivní odpočinek při pobytu venku pro přihlášené účastníky ŠD)

#### 5. Příprava na vyučování

upevňuje a rozšiřuje poznatky, které žáci získali ve školním vyučování (didaktické hry, tematické vycházky, práce na PC)

## 6 Cíle vzdělávání

Zájmové vzdělávání ve školní družině naplňuje svými specifickými prostředky obecné cíle vzdělávání, dané školským zákonem, a to zejména rozvoj účastníka, jeho učení a poznávání. Dále je naším cílem osvojování hodnot, na nichž je založena naše společnost, získávání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se a působit na své okolí. Výchova k smysluplnému využívání volného času patří mezi nejvýznamnější cíle. Vycházejí z pojetí a obecných cílů vzdělávání, navazují na výchovu v rodině, v předškolním zařízení a především na cíle stanovené v ŠVP ZŠ Školní náměstí 100/5.

1. Rozvíjet osobnost účastníků a jejich kreativitu.
2. Vést účastníky k samostatnému a tvořivému myšlení.
3. Osvojovat si základní pravidla slušného chování a základní hygienická pravidla.
4. Vzájemně se respektovat a utvářet kamarádské vztahy.
5. Vést účastníky ke smysluplnému využívání volného času.
6. Učit se správně chovat ke svěřenému majetku.
7. Rozvíjet slovní i mimoslovní komunikaci.
8. Využívat znalostí získaných ve škole.
9. Uplatňovat zásady, práva a svobody dětí.
10. Vytváření vědomí státní a národní příslušnosti, vztahu k vlastnímu etniku.

## 7 Výchovné a vzdělávací strategie

Činnosti ŠD ústí v získávání určitých kompetencí (dovedností, schopností, vědomostí, postojů).

### 7.1 Kompetence k učení

Vychovatelka

- vede účastníka, aby se učil s chutí
- podporuje účastníka, aby započatou práci dokončil
- nabádá účastníka k tomu, aby hledal otázky na odpovědi a aby byl dále zvědavý

- vybízí účastníka k tomu, aby své výkony dokázal zhodnotit
- podněcuje účastníka k tomu, aby získané vědomosti dával do souvislostí
- vede účastníky ke spontánnosti v učení ale i vědomé činnosti učení
- rozvíjí jejich schopnost přemýšlet a rozhodovat se

### **7.1.1 Kompetence k řešení problémů**

- Vychovatelka si všímá problémů účastníků
- Umožňuje účastníkům dokončit započaté činnosti
- Vede účastníky k tomu, aby hledali nová řešení
- Vede účastníky k tomu, že vyhýbání se problémům nevede k cíli
- Podněcuje účastníky k novému řešení
- Účastníky směřuje k tomu, aby se nenechali odradit neúspěchem
- Nabízí účastníkům dostatek činnosti, aby si mohli vybrat

### **7.1.2 Kompetence komunikativní**

- Vychovatelka vede účastníky, aby se naučili naslouchat druhým
- Vyžaduje, aby se vyjadřovali vhodně souvislými větami, sděleními, otázkami, odpověďmi
- Vyslechne všechny, nabádá je k tomu, aby se nebáli vyjádřit své pocity řečí i dalšími prostředky
- Podněcuje účastníka, aby se zapojil aktivně společenského dění ve škole i obci
- Hraje s účastníky hry, divadlo, scénky
- Vyhláší soutěže ve zpěvu, recitaci apod.

### **7.1.3 Kompetence sociální a interpersonální**

- Vychovatelka vede účastníka, aby byl zodpovědný za své chování
- Hraje s dětmi scénky
- Vede účastníky k toleranci
- Formou her vede účastníky k tomu, aby se nebáli říct o pomoc, dokázali přijmout kompromis
- Vyžaduje plnění pravidel
- Přípravuje aktivity pro skupiny
- Formou soutěží učí účastníka respektovat zájmy druhých
- Hraje s dětmi sportovní soutěže, vede ke zdravé soutěživosti



#### **7.1.4 Kompetence činností a občanské**

- Vychovatelka vede účastníka, aby si uvědomoval svá práva a povinnosti
- Přípravuje hry podle pravidel
- Organizuje soutěže
- Podporuje účastníky, aby si vytvářeli hodnotový systém
- Zapojuje účastníky do charitativních soutěží, sbírek
- Vede účastníky k ochraně přírody
- Výrobky žáků zdobí prostory školy, družiny

#### **7.1.5 Kompetence pracovní a trávení volného času**

- Vychovatelka nabízí vhodné činnosti
- Formou her vede účastníky k zapojení do aktivit družiny
- Plánuje činnosti, které rozvíjí individuální činnosti
- Vede účastníky k tomu, aby vymýšleli pro ostatní aktivity
- Dbá na dodržování pravidel

## **8 Podmínky pro činnost dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí mimořádně nadaných**

Pro děti vyžadující specifický pedagogický přístup přizpůsobujeme zájmové vzdělávání potřebám, které vyplývají z jejich zdravotního oslabení nebo postižení. Do ŠD jsou začleňovány také děti s oslabeným rodinným zázemím. Do ŠD jsou zařazeni i účastníci se speciálními vzdělávacími potřebami. Jsou tu účastníci z různých ročníků, proto jsou činnosti přizpůsobovány jejich věku a potřebám. Starší účastníci pomáhají mladším. Zohledňujeme slabší účastníky, kterým se individuálně věnujeme. Snažíme se o zapojení těchto účastníků do všech aktivit. Zahrnujeme individuální nebo skupinovou péči a spolupracujeme s pedagogy.

## **9 Zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví**

Za bezpečnost účastníků ve školní družině zodpovídá: vychovatelka ŠD od příchodu účastníka až do jeho odchodu ze školní družiny. Po skončení vyučování převezme od vyučujících učitelů vychovatelka (nebo zaměstnanec školy) účastníky v šatnách a zajistí přechod do školní družiny. Účastníci, kteří navštěvují kroužek ve škole nebo mají doučování, přebírá ve ŠD vedoucí kroužku nebo zaměstnanec školy a po skončení předá účastníky vychovateli. Pro činnosti je využíváno i hřiště, dvorek, kde jsou účastníci poučeni o bezpečnosti a pravidlech chování. Na začátku a v průběhu roku jsou účastníci seznámeni s BOZP, PO a vnitřním řádem ŠD, pravidly silničního provozu. Zákonní zástupci jsou seznámeni s vnitřním řádem ŠD.

## **9.1 Podmínky pro hygienické a bezpečné působení v ŠD**

Prostory odpovídají hygienickým normám (vyhl. 410/2005 Sb.).

Struktura režimu dne a skladba zaměstnání dává dostatečný prostor pro relaxaci a pohyb v přírodě, v tělocvičně školy a na hřišti u školy. Stravovací pitný režim je zajišťován školní jídelnou.

Je prováděno pravidelné poučení o bezpečnosti účastníků i vychovatelky. V prostorách, které používá školní družina, je prováděna kontrola bezpečnostním technikem.

Lékárnička je umístěna na ekonomickém úseku.

## **9.2 Psychosociální podmínky**

Volené formy a strategie při výchovném působení respektují potřeby jedince.

Při činnostech je respektována věková přiměřenost.

Rodiče jsou informováni o činnosti dětí ve školní družině.

## 10 Vzdělávání ve školní družině

<b>Pravidelná činnost</b>	Rekreační činnosti Výtvarné činnosti Sportovní činnosti Hudební a dramatické činnosti Pracovní činnosti Příprava na vyučování
<b>Spontánní činnost</b> je zahrnuta do denní skladby podle zájmů a potřeb	Odpolední klidové činnosti Hry při pobytu venku Spontánní hry v družině
<b>Příležitostná činnost</b>	Soutěže Sportovní dny Vystoupení, Slavnosti, Sportovní soutěže

## 10.1 Obsah vzdělávání

### 10.1.1 Délka a časový plán

Školní vzdělávací program se stanovuje na dobu jednoho vzdělávacího cyklu a je zpracován do měsíčních tematických bloků, které se prolínají a navazují na sebe. Témata je možné přesouvat v závislostech na měnících se podmínkách při dlouhodobé docházce účastníků.

#### **Člověk a jeho svět**

##### **Místo, kde žijeme**

- domov, prostředí domova, orientace v místě bydliště
- škola, prostředí školy a školní družiny, okolí školy, bezpečná cesta do školy
- obec, místní krajina a její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce, významné budovy
- okolní krajina-zemský povrch, vodstvo, půda, rostliny a živočichové, vliv krajiny na život lidí, světové strany, orientace
- naše vlast, domov, krajina, národ, státní zřízení, symboly
- Evropa a svět, kontinenty, cestování
- zeměpisné mapy, poznat ČR, Evropu

##### **Lidé kolem nás**

- rodina, postavení jednotlivce v rodině, role členů rodiny, příbuzenské vztahy, život a funkce rodiny, práce fyzická a duševní, zaměstnání
- soužití lidí, mezilidské vztahy, komunikace
- chování lidí, vlastnosti lidí, pravidla slušného chování
- právo a spravedlnost, základní lidská práva dítěte, práva a povinnosti žáků, protiprávní jednání
- kultura, podoba a projevy kultury, kulturní instituce
- základní globální problémy, významné sociální problémy, nesnášenlivost mezi lidmi, globální problémy životního prostředí

##### **Lidé a čas**

- orientace v čase a časový řád, určování času, kalendář, letopočet, režim dne, roční období
- současnost a minulost v našem životě, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny
- regionální památky, péče o památky
- báje, mýty, pověsti, minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj

#### **Člověk a jeho zdraví**

- péče o zdraví, zdravá výživa, otužování, předcházení nemocem a úrazům, osobní a duševní hygiena, účelné plánování svého volného času, denní režim, zdravá strava, pohybový režim, pitný režim, první pomoc
- návykové látky a zdraví, odmítání návykových látek, hracích automatů a počítačových her
- osobní bezpečí, bezpečné chování v rizikovém prostředí (šatny, schodiště, tělocvična, hřiště), bezpečné chování v silničním provozu, chování ve veřejných dopravních prostředcích, krizové situace (šikana, týrání), setkání s neznámými lidmi
- situace hromadného ohrožení (požáry, povodně, nebezpečí), umět používat telefonické tísňové linky
- správné držení těla, vhodné oblečení a obuv, koordinace pohybu, cvičení rovnováhy
- pohybové hry, využití hraček a náčiní
- rytmická a kondiční cvičení, vyjádření melodie a rytmu pohybem
- základy atletiky

- základy sportovních her
- turistika a pobyt v přírodě
- hry na sněhu
- hry se švihadlem a míčem základní tělocvičné názvosloví, pravidla her

### **Člověk a příroda**

- voda a její význam -půda, polní práce -vesmír a Země
- rostliny, houby a živočichové, druhy ovoce a zeleniny, listnaté a jehličnaté stromy domácí a divoká zvířata, ptáci, sběr hub a léčivých rostlin -životní podmínky na Zemi
- rovnováha v přírodě
- ochrana přírody, likvidace odpadu
- opojení s výtvarnými a pracovními činnostmi

### **Člověk a svět práce**

- rozvíjení jemné motoriky
- dodržování pracovní kázně
- tvořivost a vytrvalost
- práce s drobným materiálem

### **Člověk, umění a kultura**

- kultura chování, stolování, oblékání, cestování
- osvojení estetiky, vnímání okolí tvořivě a citlivě
- vyjádření pomocí tvaru, barvy, gesta
- dramatická výchova

# 11 Hodnocení a autoevaluace

Evaluace školní družiny je součástí evaluace základní školy. Cílem evaluace je ověřovat a zlepšovat kvalitu veškerých činností v ŠD.

## 11.1 Vnitřní evaluace:

- průběžné hodnocení práce vychovatelky
- hodnocení výchovné práce ředitelem/ ředitelkou školy
- hodnocení třídními učitelkami
- hodnocení atmosféry v družině

## 11.2 Vnější evaluace

- zpětná vazba od rodičů a dětí -hodnocení zřizovatele
- hodnocení ostatní veřejnosti

Evaluace práce ŠD a jejího ŠVP se zabývá:

- 1) činností družiny jako specifického zařízení
- 2) kvalitou a efektivitou práce v ŠD
- 3) působením vychovatelky na jednotlivé děti
- 4) stavem materiálních podmínek -zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví

## 11.3 Techniky a metody

- denní hodnocení všech činností v ŠD
- hodnocení dětí, pochvala, ocenění
- pozorování dětí a rozhovory s nimi
- ohlasy rodičů
- rozbor příčin neúspěchů
- rozbor pedagogické dokumentace